

Sygn. akt VIII U 538/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2019 r. w Gliwicach

sprawy J. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 1 marca 2017 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek

Sygn. akt VIII U 538/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. K. prawa do przeliczenia wysokości emerytury przy zastosowaniu art. 110a, albowiem ustalony przez organ rentowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury nie przekroczył 250%.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy. Jednocześnie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyliczania rent i emerytur na okoliczność odtworzenia wynagrodzeń ubezpieczonego w latach 1968 – 1979. W uzasadnieniu podniósł, że nie może on ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nie przechowywanie dokumentów dotyczących uzyskiwanych zarobków i wynikających z tego składek na ubezpieczenia społeczne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. K. urodził się (...)

Decyzją z 25 października 1994 r. przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od 17 września 1994 r. Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z 5 lat, tj. od 1984 r. do 1988 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 312,55% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Ubezpieczony po nabyciu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie.

W dniu 13 lutego 2017 r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku załączył zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku Rp-7 za lata 1980-1994 wystawione przez (...) S.A. Zakład (...) w T. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 za lata 2007-2009 wystawione przez Przedsiębiorstwo Budowlane (...) Sp. z o.o. w G..

Organ rentowy zaskarżoną decyzją z 2 marca 2017 r. odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia świadczenia uzasadniając, że nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na podstawie 20 lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu, był niższy niż 250%.

Obliczony przez organ rentowy z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 206,70%. Za lata 1968 – 1979 organ rentowy przyjął wynagrodzenia minimalne z uwagi na brak dokumentów potwierdzających wysokość wynagrodzeń za ten okres.

Sąd ustalił, że w okresie od 26 czerwca 1968 r. do 27 października 1994 r. ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) w K., przy czym do 6 czerwca 1969 r. pracował na stanowisku niewykwalifikowanego robotnika na powierzchni, od 7 czerwca 1969 r. do 31 stycznia 1971 r. jako młodszy górnik pod ziemią, a od 1 lutego 1971 r. na stanowisku górnika pod ziemią.

Nie zachowała się dokumentacja płacowa ubezpieczonego sprzed 1980 r.

Na podstawie opinii biegłej z zakresu rent i emerytur B. T. z 28 stycznia 2018 r. (k.19-47) oraz opinii uzupełniającej z 15 stycznia 2019 r. (k.78-89) Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ubezpieczonego nie przekracza 250%.

W opinii podstawowej biegła odtworzyła miesięczne i roczne kwoty wynagrodzeń ubezpieczonego za lata 1968 – 1979 na podstawie danych z akt osobowych ubezpieczonego, akt organu rentowego i akt sądowych. Biegła w wyliczanych wynagrodzeniach ujęła tylko te dodatki, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu według przepisów branżowych w górnictwie z uwzględnieniem Karty Górnika i deputatu węglowego.

W opinii uzupełniającej biegła, zgodnie z zaleceniem Sądu, ujęła w odtwarzanych wynagrodzeniach dodatek za pracę w systemie trzyzmianowym, przy założeniu, że w latach 1973-1979 ubezpieczony pracował wyłącznie na III zmianę, a także dodatek za pracę w 2 niedziele w miesiącu.

Do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym z uwzględnieniem części zarobków przypadających po przyznaniu świadczenia, biegła B. T. ujęła najlepsze 20 lat z całego okresu zatrudnienia, tj. 1970, 1974#1977 i 1980-1994, a jako okres po przyznaniu świadczenia uwzględniono zarobki od 17 września 1994 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony przez biegłą wyniósł 235,42%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego z KWK (...), opinię biegłej z zakresu rent i emerytur B. T. z 28 stycznia 2018 r. (k.19-47) oraz opinię uzupełniającej z 15 stycznia 2019 r. (k.78-89), zeznania świadków M. C. (nagranie z rozprawy z 22 maja 2018 r. m. 5.57 i n. k.69), A. B. (nagranie z rozprawy z 22 maja 2018 r. m. 14.03 i n. k.69) i K. P. (nagranie z rozprawy z 22 maja 2018 r. m. 25.54 i n. k.69).

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. W szczególności Sąd podzielił opinie biegłej B. T., które zostały sporządzane w sposób miarodajny, a konkluzje w nich zawarte są konkretne i przekonujące.

Organ rentowy co do zasady nie kwestionował opinii biegłej.

Strona odwołująca w piśmie z 7 lutego 2019 r. wniosła o sporządzenie opinii uzupełniającej porównawczego odtworzenia wynagrodzenia ubezpieczonego w spornym okresie po uprzednim zwróceniu się do Spółki (...) S.A. w B., jako następcy prawnego zakładu pracy ubezpieczonego, o przesłanie akt osobowych świadków M. C., A. B. i K. P. oraz zobowiązanie organu rentowego do przesłania akt ubezpieczeniowych tych świadków.

Sąd oddalił ww. wnioski strony odwołującej, albowiem przy ustalaniu wysokości zarobków będących podstawą naliczania składek należy uwzględniać jedynie pewne składniki wynagrodzenia, które niewątpliwie uzyskiwał ubezpieczony. Nie można takich ustaleń czynić porównując wynagrodzenia jego współpracowników. Ponadto wydane w sprawie opinie zostały sporządzone zgodnie z zaleceniem Sądu, były wyczerpujące, miarodajne i rzetelne, zaś biegła do odtworzenia wynagrodzeń ubezpieczonego w spornym okresie prawidłowo przyjęła te składniki wynagrodzenia, które przysługiwały ubezpieczonemu, biorąc pod uwagę przedłożoną dokumentację i przepisy branżowe w górnictwie. Ponadto biegła przy odtwarzaniu wynagrodzeń w opinii uzupełniającej uwzględniła również dodatki za pracę w 2 niedziele w miesiącu i w systemie trzymianowym, których pobieranie przez ubezpieczonego zeznali świadkowie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony od 17 września 1994 r. jest uprawniony do emerytury górniczej obliczonej w oparciu o wynagrodzenia z 5 lat, tj. od 1984 r. do 1988 r., gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 312,55% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Bezspornie ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Zaskarżoną decyzją z 2 marca 2017 r. ZUS Oddział w Z. odmówił mu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na tej podstawie argumentując, że nowo ustalony wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia jest niższy niż 250%.

Sąd wskazuje, iż ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono z dniem 1 maja 2015r. zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodając m.in. art. 110a.

Zgodnie z treścią art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1270) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno – rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto po uzyskaniu prawa do emerytury kontynuował zatrudnienie.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało jednak, że art. 110a ustawy nie znajdzie zastosowania do ubezpieczonego, gdyż ten nie spełnił wszystkich wymaganych tym przepisem przesłanek. Ustalony na nowo wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia nie jest bowiem wyższy niż 250%.

Jak wykazano w toku postępowania wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom w najkorzystniejszej wersji, tj. 1970, 1974#1977 i 1980-1994, wynosi 235,42%.

Ubezpieczony twierdził, że w latach 1968-1979 osiągał wyższe wynagrodzenie niż przyjęte przez organ rentowy.

Dla wyjaśnienia spornej kwestii Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rent i emerytur, która wyliczyła kwoty wynagrodzeń ubezpieczonego za lata 1968 – 1979 na podstawie danych z akt osobowych ubezpieczonego, akt organu rentowego i akt sądowych. Biegła w wyliczanych wynagrodzeniach w opinii podstawowej ujęła tylko te dodatki, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu według przepisów branżowych w górnictwie z uwzględnieniem Karty Górnika i deputatu węglowego. W opinii uzupełniającej zaś, zgodnie z zaleceniem Sądu, ujęła w odtwarzanych wynagrodzeniach również dodatek za pracę w systemie trzymianowym, przy założeniu, że w latach 1973-1979 ubezpieczony pracował wyłącznie na III zmianę, a także dodatek za pracę w 2 niedziele w miesiącu.

W ocenie Sądu biegła dokonała prawidłowych wyliczeń wynagrodzeń odwołującego, zgodnie z którymi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ubezpieczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom w najkorzystniejszej wersji, tj. 1970, 1974#1977 i 1980-1994, wynosi 235,42%.

Sąd wskazuje, że nie zasługiwały na uwzględnienie wnioski odwołującego dotyczące porównania jego zarobków w spornym okresie z zarobkami powołanych w sprawie świadków. Należy zaznaczyć, że ustalając wysokość wynagrodzeń w celu wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru uwzględnia się jedynie pewne składniki wynagrodzenia, które otrzymywał ubezpieczony.

Jak wskazał bowiem Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 17 kwietnia 2018r. (III AUa 2316/17) ustalenie wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty wymaga podania zarobków w sposób indywidualny, konkretny i precyzyjny, zaś ciężar dowodu spoczywa na osobie ubiegającej się o te świadczenia. Nie może przy tym stanowić wystarczającego argumentu fakt, iż pominięcie jednego z elementów wynagrodzenia powoduje ujemne konsekwencje dla świadczeniobiorcy, ani okoliczność, iż brak możliwości wykazania faktycznego wynagrodzenia spowodowany jest niezachowaniem przez pracodawcę dokumentacji płacowej. Podkreślić również należy, iż chociaż przy odtwarzaniu przez sąd podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, ustalenia mają charakter czysto hipotetyczny, nie mogą być jednak abstrakcyjne i dowolne, albowiem przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych stanowią normy bezwzględnie obowiązujące i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny.

Reasumując, skoro nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie jest wyższy niż 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art. 110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo, zgodnie z art. 15 ustawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd – na mocy 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy - Klimek